

KRC

ACCOUNTANTS & ADVISEURS

Schenking van ondernemingsvermogen

Een onderbelicht onderwerp voor veel ondernemers is hoe zij uiteindelijk hun bedrijf (na jarenlang hard werken) willen overdragen. Liever is men bezig met de nog lopende activiteiten, dan over een dergelijk onderwerp na te denken.

In dit artikel behandelen wij in dit kader de schenking van ondernemingsvermogen in de vorm van aandelen in een besloten vennootschap, dan wel een onderneming voor de inkomstenbelasting.

Het gaat hier om de meest ruime faciliteit in Nederland voor ouders om zonder voldoening van erfbelasting of schenkbelasting vermogen over te dragen naar de kinderen. Het belang is in ieder geval een besparing van 20% aan schenkbelasting over het overgedragen vermogen in vergelijking met een schenking van bijvoorbeeld liquide middelen vanuit privé.

Het traject om tot schenking van ondernemingsvermogen over te gaan bestaat praktisch gezien uit enkele stappen.

1. Zijn er barrières om niet tot een schenking van ondernemingsvermogen over te gaan?
2. Kan de belastingclaim voor de inkomstenbelasting geruisloos worden doorgeschoven op diegene die het ondernemingsvermogen verkrijgt? Denk hierbij voor een onderneming in de inkomstenbelasting aan de meerwaarden en goodwill in de onderneming, en voor een besloten vennootschap aan de waarde van de aandelen minus de verkrijgingsprijs. Dergelijke bestanddelen zouden zonder een faciliteit belast zijn voor de inkomstenbelasting bij een schenking van ondernemingsvermogen.
3. Is er een vrijstelling voor de schenkbelasting van toepassing bij schenking van ondernemingsvermogen?

Wij gaan hier in het vervolg van dit artikel op in, waarbij wij opmerken dat het de bedoeling is van de wetgever om reële bedrijfsoverdrachten te faciliteren.

1. Barrières bij schenking ondernemingsvermogen

Er zijn enkele barrières die ervaren worden als het gaat om de schenking van aandelen. Wat in deze paragraaf is aangegeven geldt voor zover aan de faciliteiten onder punt 2 en punt 3 hierna kan worden voldaan.

Verlies van invloed op de onderneming

Schenking van aandelen klinkt voor de niet fiscaal/juridisch geschoolde toehoorder wellicht als verlies van invloed op de onderneming.

Als het gaat om schenking van ondernemingsvermogen in de vorm van aandelen, hoeft een ondernemer echter geen invloed op de onderneming te verliezen. Door het tussenplaatsen van een stichting administratiekantoor na schenking van de aandelen, kan de ondernemer het bestuur (de zeggenschap) houden over de onderneming. Tevens kan de toegang tot de (liquide) middelen voor de kinderen worden beperkt. Een stichting administratiekantoor is een stichting die de aandelen houdt. De ouders krijgen het bestuur over de aandelen en de kinderen krijgen slechts certificaten van aandelen, waardoor zij geen invloed op de onderneming hoeven te verkrijgen.

U kunt na schenking van de aandelen indien u enig bestuurder blijft tegen een (vorstelrijk) loon in dienst blijven bij de vennootschap. Over dit loon kan via de vennootschap pensioen worden opgebouwd. Er kan zelfs geleend worden van de vennootschap.

Met andere woorden: u kunt bij schenking van aandelen in een besloten vennootschap nagenoeg op dezelfde wijze verder gaan. De belangrijkste verschillen zijn, dat wat:

- achterblijft aan opgebouwd vermogen in de onderneming belastingvrij is overgegaan op de kinderen.
- geschonken is aan ondernemingsvermogen reeds belastingvrij is overgegaan op de kinderen.

Bij schenking van ondernemingsvermogen in een onderneming voor de inkomstenbelasting verliest de ondernemer (juridisch gezien) wel in belangrijke mate invloed op het bedrijf. In principe is er een nieuwe ondernemer die zeggenschap krijgt naar rato van het verkregen ondernemingsvermogen (het aandeel in de onderneming).

Pensioenvoorziening

Een belangrijke overweging voor cliënten om uiteindelijk tot schenking van ondernemingsvermogen over te gaan, is dat de gewenste pensioenvoorziening reeds ruimschoots is bereikt, dan wel dat helder is dat dit binnen afzienbare tijd na schenking van de aandelen nog steeds kan worden bereikt.

2. Bedrijfsopvolging en inkomstenbelasting

Er zijn bij schenking van ondernemingsvermogen een tweetal verschillende faciliteiten om te voorkomen dat heffing voor de inkomstenbelasting optreedt.

A. Doorschuiving claim aanmerkelijk belang

Er is sinds 2010 een faciliteit in de inkomstenbelasting, die onder voorwaarden regelt dat er bij het schenken van aandelen die een aanmerkelijk belang (5% of meer van de aandelen) vormen in beginsel niet hoeft te worden afgerekend over de opgebouwde meerwaarde sinds de verkrijging van de aandelen (waarde aandelen minus verkrijgingsprijs).

Diegene aan wie geschonken wordt moet onder meer minimaal 3 jaar in dienst zijn geweest van de vennootschap. Slechts in bijzondere gevallen is een periode korter dan 3 jaar mogelijk. De faciliteit is van toepassing op het vermogen in de vennootschap dat als ondernemingsvermogen kan worden gezien.

B. Geruisloze doorschuiving onderneming voor inkomstenbelasting

Onder voorwaarden kan een onderneming voor de inkomstenbelasting geruisloos worden doorgeschoven op de verkrijger van het geschonken ondernemingsvermogen. Dit voorkomt afrekening over stille reserves en goodwill in de onderneming.

Voor geruisloze overdracht van een onderneming in de inkomstenbelasting dient iemand in ieder geval gedurende 3 jaar voorafgaand aan de overdracht in dienst te zijn geweest, dan wel reeds onderdeel te hebben uitgemaakt van een samenwerkingsverband met de overdrager (zoals een vennootschap onder firma). De onderneming kan anders voor de inkomstenbelasting niet geruisloos worden overgedragen en er dient te worden afgerekend over de meerwaarden in de onderneming.

De fiscale oudedagsreserve valt bij overdracht aan een kind vrij en kan niet geruisloos worden doorgeschoven.

In het vervolg van deze bijdrage gaan wij vooral in op het schenken van ondernemingsvermogen. Met name de hiervoor genoemde termijnen zijn echter van belang als mogelijke beperkende factoren in het gebruik kunnen maken van de faciliteit voor de successiewet zonder dat heffing van inkomstenbelasting om de hoek komt kijken.

3. *Faciliteit in de Successiewet*

Wij vervolgen met een technische uitleg over de werking van de faciliteit bij het schenking van ondernemingsvermogen waardoor geen schenkbelasting hoeft te worden voldaan.¹

De faciliteit bestaat voor de schenking van ondernemingsvermogen in de Successiewet uit twee delen:

- a. een voorwaardelijke vrijstelling, waardoor er dus geen schenkingbelasting hoeft te worden voldaan bij de overgang van ondernemingsvermogen.
- b. een rentedragend uitstel van betaling van 10 jaar voor het meerdere dat wordt verkregen boven de vrijstelling.

In het vervolg van deze bijdrage behandelen wij:

- waar de faciliteit op van toepassing is;
- wat de voorwaarden zijn voor toepassing van de faciliteit;
- welke bedragen zijn vrijgesteld;
- waarover een rentedragend uitstel van betaling kan worden verkregen.

Waar is de faciliteit op van toepassing?

De faciliteit is van toepassing op een objectieve onderneming².

Voor toepassing van de faciliteit wordt als een onderneming aangemerkt:

- a. een normale onderneming (bijvoorbeeld een eenmanszaak);
- b. medegerechtigd (bijvoorbeeld een aandeel in een vennootschap onder firma e.d.);
- c. aanmerkelijke belang aandelen (5% of meer van de aandelen in een onderneming);
- d. onroerende zaken die ter beschikking zijn gesteld aan de vennootschap.

Het gaat om de waarde van de onderneming exclusief beleggingsvermogen, zoals spaarrekeningen, effecten en dergelijke. Indien de vennootschap wel beleggingsvermogen heeft, is de faciliteit van toepassing over de waarde van de objectieve onderneming plus 5% beleggingsvermogen.

De faciliteit is van toepassing over de waarde van de objectieve onderneming in een vennootschap.

Voorbeeld

Een B.V. met een waarde van € 700.000 kan worden gesplitst in een objectieve onderneming van € 500.000 en beleggingsvermogen van € 200.000. De faciliteit is dan van toepassing voor € 500.000 + 5% van € 500.000 = € 525.000.

Voorwaarden voor toepassing faciliteit.

De faciliteit is een voorwaardelijk vrijstelling. Indien niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan, vervalt de voorwaardelijke vrijstelling en wordt daarover alsnog een aanslag opgelegd.

¹ De successiewet is het wettelijk kader voor de heffing van erfbelasting (successierecht) en schenkbelasting.

² De berekening van de vrijstelling moet worden uitgegaan van een objectieve onderneming. Een objectieve onderneming is:

- a. de gehele onderneming
- b. bij een vennootschap onder firma, de gehele onderneming, inclusief het buitenvennootschappelijke bedrijfsvermogen, indien dit het buitenvennootschappelijke bedrijfsvermogen onroerende zaken zijn.
- c. bij een vennootschap de gehele materiële onderneming + 5% beleggingsvermogen inclusief de ter beschikking gestelde onroerende zaken

De voorwaarden voor toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit zijn:

- a. een schenker moet minimaal 5 jaar de onderneming hebben gedreven;
- b. een verkrijger, de voortzetter, moet de onderneming minimaal 5 jaar drijven na zijn verkrijging.

Bij aandelen moet de voortzetter minimaal 5 jaar houden en de vennootschap moet de onderneming in die tijd drijven.

Welke bedragen zijn vrijgesteld?

Voor de bepalingen van de waarde van hetgeen is vrijgesteld gaat men in principe uit van de waarde bij continuering van de ondernemingsactiviteiten.

Voor het jaar 2011 is met inachtneming hiervan:

- a. 100% vrijgesteld van het over te dragen ondernemingsvermogen, indien dit minder is dan € 1.006.000;
- b. de vrijstelling een bedrag van € 1.006.000 aan ondernemingsvermogen + 83% over het meerdere boven € 1.006.000;
- c. indien de waarde bij beëindiging van de onderneming hoger is dan de waarde bij continuering van de onderneming, dan is dit verschil volledig vrijgesteld indien gebruik wordt gemaakt van de faciliteit.

Rentedragend uitstel van betaling

Voor hetgeen niet is vrijgesteld kan een rentedragend uitstel van betaling voor 10 jaar worden verkregen. Hiervoor zal dan een zogenaamde conserverende aanslag worden opgelegd. Dit is een aanslag die in eerste instantie niet hoeft te worden voldaan, maar die ter behoud van rechten door de Belastingdienst zal worden opgelegd.

Tot slot

Door gebruik te maken van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit kunnen aanzienlijke belastingbesparingen worden gerealiseerd door:

- een gedeelte van het reeds beschikbare ondernemingsvermogen belastingvrij over te dragen naar de kinderen;
- een gedeelte van de toekomstige winst na bedrijfsoverdracht niet als bestuurder uit de onderneming te halen (voor zover de oud-ondernemer als bestuurder aanblijft).

Een onderneming die snel met name liquiditeiten genereert (en dus snel beleggingsvermogen opbouwt) zou nu moeten overwegen om van de faciliteit gebruik te maken. Andere ondernemers zouden idealiter in ieder geval 5 jaar voor beëindiging van de activiteiten een fiscaal plan moeten maken om een gunstig scenario te creëren.

Bedenk dat het bijvoorbeeld bij de overgang van € 1.000.000 aan ondernemingsvermogen om in ieder geval € 200.000 aan te besparen erfbelasting (voorheen successierechten) gaat.

Gezien voorgaande is naar onze mening niets doen bij een onderneming van enige omvang bijna geen optie meer.

Schakel dus KRC Accountants & Adviseurs in en onderneem actie voordat het te laat is. Dat ene telefoontje om eens in te schatten of het zinvol is om voorgaande in onderzoek te nemen, kan uw familie veel geld opleveren. 038-444 62 44 of info@krcaccountants.nl